National Library of Israel
Doar Hayom - דאר היום, 17.09.1926, page 3

לה, לדעתי ואליבא דכולא עולמא.

אגב, הייתי מועץ להנהלת המכללה לשלח את הפקידה המנומסה הזו ואולי גם את שאר הבריה וחברותיה, בתור פ ר ס, לטיול קטן בארץ מצרים, כדי לבקר את מכללת הערבים ה מ ז ר ח י ם, שלא זכו להיות באמריקה. — „אל-אזהר" או את הספריה הלאומית המצרית של קהירה, כדי לקלמד קצת הלכות דרך ארץ ונמוס וביחוד קבלת פני אורחים בלא הבדל דת ולשון...

והמורים שלנו יוכיחו לכם את זה !

* * *

ומכיון שאנו מדברים בארץ מצרים, רואה אני חובה לעצמי למסור לכם בזה מכתב שקבלתי מתלמידי המצרי, המכיל בקרבו פרק קטן מתורה לדות בית הקפה „בקור חולים", שהזכרתי בשעורי הקודם :

לכבוד רבנו ומורנו הרה"ג ר' עזמות שליט"א.

אלופי ומיודעי !

בשעורך האחרון הנכבד הזכרת מתוך רשימותיך במדורים ע"ד בית הקהוה בקהיר „בקור חולים". הנני נאלץ למסור לכבוד מע"ת את הנמוקים העקריים על שמו של בית הקהוה הנ"ל, בהיותי אחד מאלה שהשתתפו מיסודו ובנתינת השב הנ"ל.

בשנת 1910 בזמן שלא היה לקהל והעברי בקהיר בית חולים, והעניים החולים היו מוכרחים לדפוק על דלתות המרפאות ובתי החולים הזרים לסוגיהם ולשאיפות השונות הידועות לכל בר בי רב, יסדנו חברה בשם „בקור חולים" שנתקימה על תרומות חברים ונדבות ונשפים וכיו"ב. החברה הנ"ל על ידי רוב מספר חבריה הספיקה לרכוש לה אחרה בקרב הצבור, עד שהיינו נאלצים להשתמש בהזדמנות זו, ולנצל את אותה ההתלהבות, ובהיות כי היו אז אי אלה אינבלידים שלא היו יכולים להתעסק בשום עבודה, יסדנו את בית הקהוה על חשבון החברה, והאינבלידים עבדו שם בתור שוטפים, ובכדי למשוך את הצבור העברי אליו כדי להבטיח את קיומו טבענו את שם האגודה עליו. וכבה מצא לו הצבור מוסד כזה משלו, שהוץ מקורת הרוח שהיה מוצא בו, בקורו בו היה נחשב בתור תמיכה לחברה הנ"ל.

סוף סוף נתעוררו אחרים — ודוקא לא מצריים — וייסדו את בית החולים הנכחי, שוער העדה לא השתתף ביסודו בהחלט. מציאותו של בי"ח זה השפיעה במדה גדולה על קיומה של האגודה. וכבה הלכה הלך והתמון עד שנתבטלה.

בינתים ובית הקהוה הנ"ל עבר לרשויות שונות, ובזמן האחרון גם לידים זרות. אבל כולן מצאו שהשם המפורש הזה, הוא קמיע למען הצלחתם, ביחוד במשחק ה„שוקר", ושל איזהו חרות על לוחותיהם עד היום הזה.

והנני תלמידך הנאמן
נ ס י ם ה מ צ ר י

* * *

ואיידי דאתינא לחבי, רוצה אני למסר לכם גם אי אלו „שאלות ותשובות", שמצאתי בתוך עתיקות משרד הרבנות בקהיר אשר במצרים :

מפני מה הצליח דוקא הרב חיים נחום בקהירו אשר במצרים ומשרד הרבנות דהתם הוא לעילא ולעילא מכל תושבהתא ו נ ח מ ת א ?

— מפני כי ר' ח נ נ י ת מימונו ו נ נ ב ר י א ל משמאלו, וי"א מפני שבזמנם בתרבו הקידושין ונתמעטו הנטין בקהירו... ואולי — מי יודע ? — בזכות לשון הקודש, שמצאה את תקונה במשרד הרבנות במצרים, וכל שלטי האולמים והחדרים שנכתבו עברית למעלה, צרפתית באמצע ועברית (לשון הארץ) למטה — בלי הצדות בלפור ובלא „בית לאומי" — יוכיחו !

אגב, אומרים כי עליו לברך עכשיו „ברכת הגומל", שלא נשאר בקושטא.

* * *

והכל שואלים בקהירו, מפני מה „בית העם" דהתם הוא בלי עם, ממש כמו בירושלם, אין לו מבקרים ולא שלטו עליו מחאות למלון צנטרל ?

— מפני שבית העם בקהיר עומד על ה„פ ל פ ו ל" (מין ד"ר !) ובחאתת אל יאחוד מבטאים את זה בערבית „בלמול"...

ידעתם אולי מדוע מתארחים בני א"י דוקא במלון צנטרל של בלום אשר ברחוב בולאק ?

— זכר ליציאת מצרים. מחמת שמלון עומד ברחוב „בלק" ושם בעל המלון דומה ל„בלעם". וחכמים אומרים, שאלמלי היה בעל המלון דנן מטפל יתר במלונו למעלה ופחות בבית העם למטה ו ק י ש באמצע, היתה הנאה לו והנאה לאורחים..

* * *

וכשם שלא נקבע עריין שמם של „הכתובים" והוא מתחלף לעתים, זו חליפתי זו תמורתי, כמש עפ"י הסדר שהתוויתי לו מראש : „ואלה הכתובים", „זכרון כתובים" וכן ע"ז הדרך — כך אין קביעות ב„כתובים" גם לשמותם של אזורים וה„הר הכתובים" יוכיח !

הנה, למשל קראתי בגליון החוא מאמר קצר ומענין בשם „ריינהרד על השקספיר של ה ר א י נ ע". פתח המאמר ב„ראינע", בלשון בני אדם ואולם אך הגיע אל השורה השניה והנה — בזיון לומר ! — יצאו „אמני הבימה" לתרבות רעה „לא יכלו לכבש את יצרם ונתפתו ל ס נ נ י מ ת", כנראה מפני שהיא בלשון נקבה... ולא עוד אלא שמקם ריינהרד בכבודו ובעצמו נכשל אף הוא, במחילה, ובשורה החמשית של המאמר כבר הלך „ופרסם הרהורים על ה ס י נ י מ ה". בקצור, „חוליה" שלמה של ראינע וסינימה, סיטימה וראי נע, אור וחשך משמשים בערבוביה בראינע של ה„כתובים", ותיתי לו לחמחבר ר' תוליה שרחם עלינו סוף סוף וסיים את מאמרו בסי טוב „כי בוא יבוא השקספיר של „ה ר א י נ ע" ולא של הסינימה חליחלה לקיים מה שנאמר אצל הצרתי : אם הסוף טוב הכל טוב.

* * *

ובכן, רבותי, מזל טוב וסימן טוב לכלנו ! קהו תופים וכנור ונבל ונצא כלנו במחולות בראש כל חוצות מפני הבשורות הטובות, הישועות והנחמות שהגישונו ע"י מברק לכבוד יום טוב מאת מנהיגנו האמריקאי המבטיח ע"ח אנגליה, שתקל לנו את הקמת הבית הלאומי.

זוהי, מבינים אתם, מעין הכרזת בלפור חדשה במהדורה ששית או שביעית, איני זוכר בדיוק, והלא בסדר העבודה ביום כפורים זה רק : „וכך היה אומר" — „וכך היה מ ו נ ה" לא גרסינן בעת. בין כך היה א ו מ ר בלונדון ובין כך היה מ ו נ ה, למאות אלפי הזונמים לא"י או המלוה של המליונים לא"י אלפי הזונמים שהג'יפטליק לחלוצינו — עלינו לעשות „בורעים ומשתחוים". לא רק שבע פעמים אלא שבעים ושבע פעמים, וגם לא יועיל !

אינני דיפלומט גדול כמו ליפסקי וחבריו ואיני בקי כ"כ בסכסוכים ובדברי ריבות שפרצו באמריקה בין שני הצדדים ; ובכלל, משעה שהגיעה אלינו ההכחשה הרשמית של ב ר י ר נ י ן ברבר „הצהרותיו" במוסקבה נגד א"י, הריני אביקורס גמור לגבי כל המברקים הבאים אלינו מחו"ל, ואולם לפי עניות דעתי הרי זה — והלואי שאשקר ! — מין „בר-אווא" שהעיפו לנו מאמריקה לכבוד חג שמחתנו, מקרא קדש ליציאת ידי חובה לקהל, מעין פיוס ותנחומים על הצלחתו הגדולה של מנהיגנו בזמן האחרון, ובטול נסיעתו של סמואל אמריקתה הן תוכל להוכיח !...

* * *

ומכיון שהזכרתי את קרים ואת ארץ ה ס ו ב י ט י ם, מצוה לספר את השובחה הקטנה והמענינת, שסמרו לי תלמידי הבאים עכשיו מהניהנום הזה.

— שם בבולשיביה, מספרים הם לי, פונים לכאו"א מהתושבים בשאלון ארוך בגלות כדי להשיב בכתב על כל השאלות והאיבעיות השונות והחמורות, ואולם אחרון אחרון חביב, הן שתי השאלות האחרונות המעידות כבר על הראשונות :

— האם כבר נאסרת על־ידי הממשלה ?

— ואם לאו, מדוע ?

מחמת, שאין לך אדם חנון אחד במדינת הבולשבים, שלא זכה לשבת פעם ב„חד גדיא" מי בקצו ומי לא בקצו, כלומר : מי בצ'קה ומי לא בצ'קה...

* * *

ומשהתחילו הימים הנוראים בשנה זו החלו „הימים הנוראים" לאחב"י בירושלם העתיקה בכתל המערבי וחמורתי וברחוב יפו, וכל ההתנפלויות בבית הקפה המזרחי ובשאר המקומות מוכיחות למדי !

לא אספר לכם כמובן את כל פרטי המאורעות מהמת שיודעים אתם בודאי מאליכם כי היה הפעם לא רק הקול קול יעקב אלא וביחוד הידים ידי יעקב, כדבעי למיהוי ביום. ה ז כ ר ו ן הזה, מחמת שהפוליטיקה הכי טובה היא זו של האנרוף, ובני דודנו שהשתמשו בנשק ינשקו....

אגב, בקשר עם כל המאורעות האלו נתבקש ר' בנימין מרדפי השלום בארצנו, — התחרות ישרה לד"ר מלול ! — להרצות במוצאי יום כפורים זה בבית הקפה הערבי הידוע לפני קהל משותף בלא הבדל דת וגזע על הנושא מעניני דיומא : אגודת „ברית השלום" והשפעתה בירושלם.

י ד י ד ו המורה הערבי בנו של הרב המנוח לבני דודנו וראש המתנפלים בראה"ש יתרגם את דברי המרצה הנכבד לערבית צחה, הכניסה חמשית !

* * *

ומחמת, שהיום יום ערב כפורים בעולם ולא הספקתי עדיין „להכות כפרות" עם כל מנשאינו ומגדינו בבית הלאמי ומחוצה לו וגם לקיים מצות התרת נדרים וביחוד להכין את עצמי לסעודה השמנה. והלא ידעתם מסתמא את מנהגי אחב"י החפשים ר"ל, שהם אוכלים ושותים ושמחים בערב יו"כ, כחרדים ממש, ואפילו מי שאינם מדקדקים בצום ועורכים „תענוגות" בבריסטול ובהוטל פלסטין ושאר המסעדות הכשרות של שכניהם הטובים ממכניסי אורחים, מדקדקים בסעודת עינו"ב, בידוע, ומניח אני את שאר המכתבים והמטעמים של הצנות „תקיעת כף" בראינע ציון, „טוביה החולב" והדבוק על־ידי התיאטרונים שלנו — לשעורי בערב חג הסכות הבעל"ט.

ולע"ע חנני מסיים בברכת כתיבה טובה לעורכינו וסופרינו והתימה טובה לכל קוראי „דאר היום" המחודש והנני מאחל לכל אחב"י המתפללים והעבריינים „תענית קלה" ביום צום זה — אמן !

וביום צום כפור זה אחתם גם אני עבורכם לחיים ולא למות, ויקרא שמי רק הפעם בישראל לא „ע ז מ ו ת" אלא —

עז-חי